Betänkande FiUB 10/2022 rd─ RP 52/2022 rd

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (RP 52/2022 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört
- konsultativ tjänsteman Krista Sinisalo, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Veli Auvinen, finansministeriet
- överinspektör Veli-Pekka Reskola, jord- och skogsbruksministeriet
- miljöråd Magnus Cederlöf, miljöministeriet
- överinspektör Petri Lindroos, Skatteförvaltningen
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Skattedelegationen har fått ett skriftligt yttrande av
- arbets- och näringsministeriet
- Naturresursinstitutet
- Klimatpanelen
- Koneyrittäjät ry.

Inget yttrande av
- Bioenergia ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket ändras.

Klart
5.0

Enligt förslaget ska förhöjd återbäring av energiskatt upp till EU:s minimiskattenivå betalas till dem som bedriver jordbruk för de energiprodukter som använts inom jordbruket under 2021. I praktiken ska återbäringen betalas för lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja R. Den förhöjda återbäringen föreslås vara 14,80 cent per liter lätt brännolja, 6,35 cent per liter biobrännolja R och 17,17 cent per kilogram tung brännolja.

Propositionen hänför sig till den andra tilläggsbudgetpropositionen för år 2022.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Propositionen gäller en tilläggsåterbäring av engångsnatur av energiskatten för jordbruket, vars syfte är att bidra till att lindra kostnadskrisen inom jordbruket och trygga försörjningsberedskapen. Ministerarbetsgruppen för beredskap fastslog den 17 mars 2022 att regeringen snarast kommer att bereda åtgärder för att underlätta kostnadskrisen inom jordbruket, vilken förvärrats på grund av Rysslands invasion av Ukraina, och för att trygga försörjningsberedskapen. Åtgärderna ökar stödet till den inhemska livsmedelsproduktionen med uppskattningsvis cirka 300 miljoner euro i det akuta läget. Ministerarbetsgruppen för beredskap fastställde den 31 mars 2022 som en snabbverkande åtgärd att återbäringen av energiskatt inom jordbruket ska vara en tilläggsåterbäring av engångsnatur på 45 miljoner euro för 2021.

Enligt förslaget ska förhöjd återbäring betalas till de verksamhetsutövare som inom utsatt tid har ansökt om återbäring för 2021 och som har fått ett godkänt beslut om återbäring. Förhöjd återbäring behöver inte sökas separat hos Skatteförvaltningen, utan ett nytt, överklagbart beslut fattas om det. I normala fall betalas lagbaserade återbäringar av energiskatt för skatteåret i efterskott på basis av en ansökan till Skatteförvaltningen. Handläggningen av ansökningarna är knuten till jordbrukets inkomstskattedeklarationer och dessas tidsscheman. När det gäller år 2021 har största delen av besluten om återbäring fattats och återbäringarna har också betalats ut under mars månad. Målsättningen är att den förhöjda återbäringen enligt propositionen så snart som möjligt efter att denna lag har trätt i kraft ska kunna betalas ut till dem som redan har fått ett positivt beslut om återbäring. Till dem som ännu inte har fått något beslut ska tilläggsåterbäringen betalas när beslutet om återbäring har godkänts. Anmälan om införande av tilläggsåterbäring ska i enlighet med den allmänna gruppundantagsförordningen göras till kommissionen inom 20 arbetsdagar efter att skatteutgiften trätt i kraft.

Propositionen innebär en engångsökning av utgifterna i statsbudgeten med 45 miljoner euro år 2022. I genomsnitt är tilläggsåterbäringen cirka 1 300 euro per sökande. I de flesta fall stannar återbäringen under 1 000 euro och för cirka en tredjedel av sökandena under 500 euro. Av tilläggsåterbäringen gäller nästan 99 procent lätt brännolja som används vid uppvärmning och framför allt i traktorer, torkar och andra arbetsmaskiner som används inom jordbruket. Återstoden gäller i huvudsak tung brännolja, som främst används i växthus. Vid utfrågningen av de sakkunniga har

det framförts att tilläggsåterbäringen av energiskatten har en sänkande effekt på jordbrukets kostnader.

Utskottet förordar förslaget och anser att det finns tungt vägande skäl för det. Propositionen gör det möjligt att genom en engångsinsats med snabb tidtabell lindra jordbrukarnas situation i samband med kostnadskrisen som har förvärrats betydligt till följd av Rysslands attack mot Ukraina. Propositionen är också befogad med tanke på försörjningsberedskapen.

Vid utskottets sakkunnigutfrågningar har man ställt frågor om lagens tillämpningsområde och propositionens förhållande till målen för minskning av utsläppen. Uppmärksamhet har fästs vid att systemet för återbäring av energiskatter inom jordbruket inte är neutralt, eftersom det inte gäller exempelvis flytgas. Dessutom har det föreslagits att också de som utför traktor- och arbetsmaskinentreprenader för jordbruket ska ha rätt till återbäring. En allt större del av traktor- och arbetsmaskinsarbetena inom jordbruket utförs i dagsläget av entreprenörer.

Utskottet konstaterar att syftet med propositionen är att som en snabb åtgärd möjliggöra utbetalning av tilläggsåterbäring på basis av de beslut om återbäring som godkänts för 2021. Det är fråga om en redan genomförd tilläggsåterbäring som baserar sig på bränsleförbrukningen, varvid eventuella frågor som gäller utvidgning av tillämpningsområdet inte inverkar på propositionen. Frågan om systemets neutralitet i förhållande till de olika bränslen som används inom jordbruket och annan eventuell utvidgning av tillämpningsområdet bör utredas separat. Utskottet anser det vara viktigt att en utvidgning av systemet till flytgas och en eventuell utvidgning av tillämpningsområdet utreds separat utan dröjsmål.

Tilläggsåterbäringen är ett stöd av engångsnatur som riktar sig retroaktivt till användningen av energiprodukter under 2021. Återbäringen påverkar således inte direkt användningen av energiprodukter inom jordbrukssektorn och ur detta perspektiv således inte heller utsläppen. Vid utfrågningen av de sakkunniga framkom dock frågan om ett arrangemang av engångsnatur kan skapa förväntningar på ett permanent arrangemang, varvid propositionen kan ha konsekvenser för den framtida utsläppsutvecklingen. Till denna del betonar utskottet att den extra återbetalningen är av engångsnatur.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 52/2022 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 10/2022 rd

Helsingfors 13.5.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Sari Multala saml
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iiris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Anne Kalmari cent
ersättare Jari Leppä cent
ersättare Janne Sankelo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.